

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2862

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 maart 2024

Zoals reeds aangekondigd in de reguliere voortgangsrapportages handelsakkoorden¹, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) op respectievelijk 8 februari en 1 maart jl. de concept-Raadsbesluiten inzake de toetreding van Niue² en Tonga³ tot het interim-Economisch Partnerschapsakkoord (iEPA) tussen de EU en eilandstaten in de Stille Oceaan ter besluitvorming aan de Raad aangeboden. Met deze brief informeer ik u over de beoogde toetreding van Niue en Tonga, en de voorgenomen positie van het kabinet.

De EU heeft het iEPA met eilandstaten in de Stille Oceaan op 30 juli 2009 ondertekend. EPA's zijn ontwikkelingsvriendelijke handelsovereenkomsten tussen de EU en diverse regio's en landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS) die asymmetrische toegang tot elkaars markt bieden. Het iEPA wordt voorlopig toegepast door Papoea-Nieuw-Guinea en Fiji.⁴ Samoa en de Salomonseilanden traden in respectievelijk 2018 en 2020 toe tot het iEPA. De vier genoemde landen hebben via het iEPA volledige tarief- en quotavrije markttoegang tot de EU en stellen de eigen markt gedeeltelijk en geleidelijk open. Het iEPA bevat, zoals gebruikelijk bij EPA's, afspraken over onder meer handelsdefensieve maatregelen, sanitaire en fytosanitaire maatregelen, en regels van oorsprong. Duurzame ontwikkeling vormt een integraal onderdeel van het iEPA en is

¹ Viermaal per jaar als bijlage bij de geannoteerde agenda voor de informele en formele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Handel

² eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_6374_2024_INIT&qid=1708349511011; eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_6374_2024_ADD_1&qid=1708349511011

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM:2024:92:FIN&qid=1709311385081>; eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_7247_2024_ADD_1&qid=1709733227372

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2009024&DocLanguage=en>

in lijn met bepalingen in het politiek raamwerkverdrag voor relaties van de EU met de ACS-regio, de zogeheten Samoa-overeenkomst.

Niue en Tonga hebben op respectievelijk 26 mei 2023 en 13 juli 2023 een verzoek tot toetreding tot het iEPA ingediend bij de Commissie, inclusief een markttoegangsvoorstel. De Commissie heeft de aanvragen positief beoordeeld en de onderhandelingen met Niue en Tonga op respectievelijk 12 juni 2023 en 27 september 2023 afgerond. Niue valt momenteel binnen het Algemeen Preferentieel Stelsel (APS) onder het Standaard APS schema, dat gericht is op lage-inkomenslanden en lager middeninkomenslanden. Via het APS biedt de EU deze landen tariefvrije toegang (voor niet-gevoelige producten) of een tariefreductie voor 66% van de EU tarief-lijnen aan. Door toe te treden tot het iEPA verkrijgen zowel Niue als Tonga volledige tarief- en quotavrije markttoegang tot de EU.

Het kabinet verwelkomt de uitbreiding van het iEPA naar andere eilandstaten in de Stille Oceaan. Dit is in lijn met de inzet in de nota «Doen waar Nederland goed in is».⁵ De directe economische effecten van de toetreding van Niue en Tonga tot het iEPA zijn voor Nederland beperkt. Het iEPA vormt vanuit geopolitiek perspectief wel een belangrijk instrument om de relatie met Niue, Tonga en andere eilandstaten in de Stille Oceaan te versterken. Derhalve is het kabinet voornemens in te stemmen met het Raadsbesluit over de toetreding van Niue en Tonga tot het iEPA.

Naar verwachting worden binnenkort de concept-Raadsbesluiten voor de toetreding van Timor-Leste en Vanuatu tot het iEPA ook ter besluitvorming aan de Raad aangeboden. Uw Kamer is op 10 januari jl. geïnformeerd over toetreding van Tuvalu tot het iEPA.⁶

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
G.E.W. van Leeuwen

⁵ Kamerstuk 36 180, nr. 1

⁶ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2796